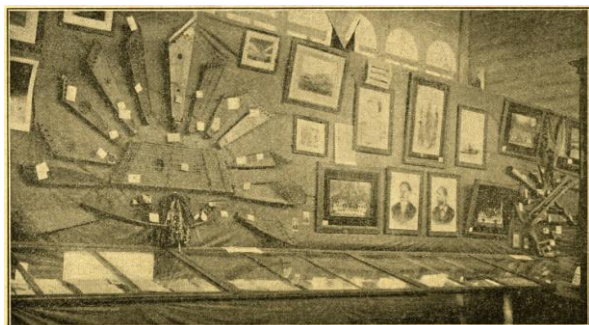

Latviešu valodas un folkloras pieminekļi Latviešu etnogrāfiskajā izstādē

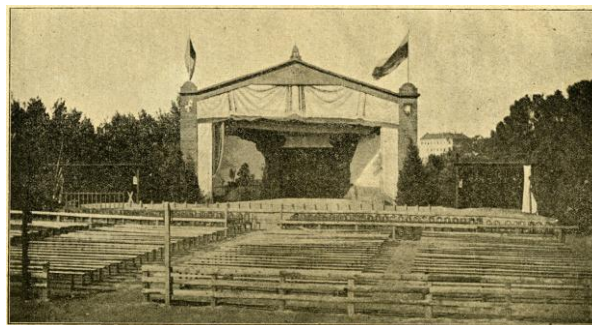
Latviešu tradicionālās kultūras pieminekļu apzināšanas un vākšanas darbu mūsdienu Latvijas teritorijā uzsāka vietējās vācbaltiešu biedrības (Latviešu literārā biedrība u. c.) un Maskavas un Pēterburgas zinātniskās biedrības (Pēterburgas Krievu ģeogrāfijas biedrība un Maskavas Universitātes Dabaszinātņu, antropoloģijas un etnogrāfijas draugu biedrība), kā arī atsevišķi interesenti ārpus šīm biedrībām. Tikai 19. gadsimta otrajā pusē latvieši paši sāka krāt savu materiālās un nemateriālās kultūras mantojumu, akcentu sākotnēji liekot uz tautas garamantu – tautasdziesmu, pasaku, teiku, arī ieražu – vākšanu.

Veidojot Latviešu etnogrāfisko izstādi, apkopoja arī paveikto latviešu valodas un folkloras vākšanā un pētīšanā. Izstādē eksponēja tautasdziesmu, pasaku un mīklu izdevumus, ievērojamāko folkloras krājēju ģimenes un tautas mūzikas instrumentus. Ievērojamu papildinājumu šīm izstādes nodaļām deva ekspedīciju vākumi 1894. un 1895. gadā.

Lai pilnīgāk parādītu latviešu ieražas, īpaši Latviešu etnogrāfiskajai izstādei iestudēja teatralizētus latviešu tradīciju uzvedumus: ganu dziesmas, pieguļā un precībās jāšanu, dažādas rotaļas. Skatītāju iemīļots kļuva kāzu paražu uzvedums, kurā varēja vērot līgavas atvadīšanos no vecāku mājām, baznīcā braukšanu, kāzu viesu sagaidīšanu, apdziedāšanu, mičošanu, līgavas atvadīšanos no meitām un uzņemšanu jauno sievu pulkā, veltīšanu, kāzinieku atvadīšanos un dejas. Uzvedumu pamatā bija komponista un pedagoga Andreja Jurjāna ekspedīcijās dažādos Latvijas novados savāktie latviešu tautas mūzikas materiāli un RLB Zinību komisijas un Mūzikas komisijas vāktie ieražu apraksti, kurus *dramatiskā gājienā* sakārtoja Rīgas Latviešu teātra direktors un režisors Pēteris Ozoliņš. Izstādes laikā notika kopumā desmit tradīciju uzvedumi, ko apmeklēja 8949 skatītāji.

Latviešu etnogrāfiskās izstādes nodaļa “Mūzika un dziedāšana”. Fotografēja Emanuels fon Eggerts (?). Attēls publicēts mēnešraksta “Austrums” 1896. gada augusta numurā.

Skatuve Latviešu etnogrāfiskajā izstādē. Fotografēja Emanuels fon Eggerts (?). Attēls publicēts mēnešraksta “Austrums” 1896. gada augusta numurā.

**Latvešču
etnografiskā izstāde.**

Pecīdien, 23. augustā un ūechdien, 25. augustā,
pūlsten 8 wafarā :

Kahju eerāšču ušwedumi.

1) Kahjš brāhtes mahjā. 2) Brāhtes atwabiščanāš no wejatu mahjām. 3) Wainigā brankščana. 4) Wāzra weičšana. 5) Kahšeneču tagabiščšana. 6) Kābščebiščšana pec galda. 7) Tautas dejas : „Baltie pa bambi“ „Tudala, togudin“ u. t. t.	8) Mitščoščšana. 9) Tejas. 10) Brāhtes atwabiščanāš no meitam. 11) Brāhtes ušnemiščšana jaunu teetu pušā. 12) Wāstiščšana. 13) Wānbeneču dejas. 14) Atwabiščanāš.
--	---

Drimdeen, 26. augustā, pūlsten 8 wafarā.
Weidjamo reiši :

Ušwedumi iz tautas dzīwes.

1) Mahjš darbi. 2) Wainuwe. 3) Wainuwe diecīmad. 4) Wecīgā jahščšana. 5) Wāšču rogas puščšana. 6) Wainiščšana; rotāis : „Ras dāščā?“	7) Turgi. 8) Wainuwe diecīmad un rotāis : „Kur ter tagdi, kaita wai pahšeneči?“ 9) Wēščepju diecīmad. 10) Wecīgās un rotāis : „Wistrejša wanabjūis“.
---	---

Ge-ejas wafā : 25 kap., 50 kap. un 1 rbl.
Iškādēs lamiteja.

“Uzvedumi iz latviešu tautas dzīves”
reklāma. Laikraksts “Baltijas Vēstnesis”
1896. gada 21. augusts.